

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Varautuminen afrikkalaiseen sikaruttoon, ajankohtaista

Leena Oivanen

Ylitarkastaja, ELT

Villisikojen ASF-uhka, Pyhtää

4.3.2019

Afrikkalainen sikarutto, tartunnan leviämistavat

- Afrikkalaisen sikaruton aiheuttaa virus, joka säilyy lihassa ja muussa orgaanisessa materiaalissa pitkään tartuntakykyisenä ja leviää siten herkästi eläinten, ihmisten ja tavaroiden välityksellä.
 - Siat, myös villisiat, niiden sukusolut ja eritteet
 - Sikojen ja villisikojen väliset kontaktit
 - Liha, elintarvikkeet ja ruokajäte
 - Kuljetusautot ja muut välineet
 - Ihmiset
 - Rehu, kuivikkeet

Tartunnan vaikutukset Suomen siantuotannolle

- Suuria taloudellisia tappioita sikataloudelle ja koko lihateollisuudelle
- Sianlihan viennin pysähtyminen, mahdollisesti lihan vienti laajemminkin
- Sikojen kuolemat, lopettaminen ja hävittäminen
- Sikatilojen saneeraus ja tuotantoketjun häiriintyminen
- Yhden taudinpurkauksen hinta-arvio Suomessa kymmeniä miljoonia euroja

Tartunnan vaikutuksia metsästykselle Suomessa

- Metsästykselle tulisi paljon rajoituksia
- Tartunnan esiintymispaikan ympärillä rajoitusvyöhykkeellä joudutaan todennäköisesti kieltämään alkuvaiheessa kaikkien eläinten metsästys
- Raatojen keräily ko. alueelta ohjatusti
- Myöhemmin rajoitusvyöhykkeellä vähennetään villisikojen määrää. Lisäksi tulisi näytteenottomääräyksiä ja ruhojen ja teurasjätteiden käsittelyn hygieniavaatimuksia.
- Muualla maassa tulisi villisikojen näytteenoton tehostaminen ja ruhojen ja teurasjätteiden käsittelyn hygieniasuositukset.

ASF ennaltaehkäisyyn toimenpiteet

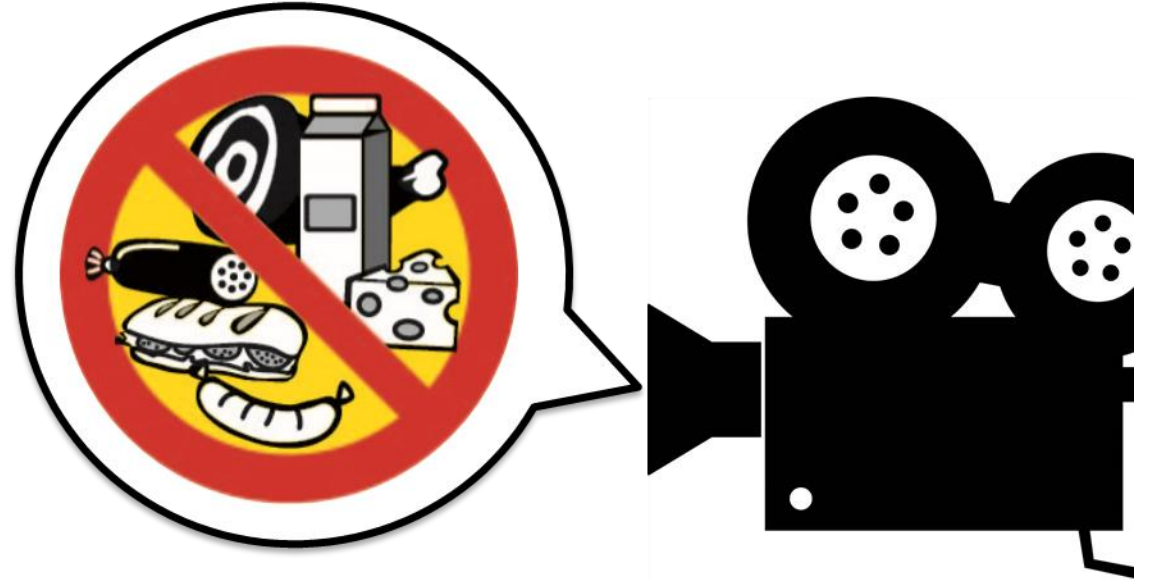
- Maahantuontirajoitukset koskien sian- tai villisianlihan ja muiden sika- tai villisikatuotteiden tuontia tartunta-alueilta (kolmannet maat/EU-maiden tartunta-alueet)
- Rajavalvonta
- Sikaloiden tautisuojaus
- Ulkona pidettävien sikojen aitaamisvaatimus 1.6.2018 alkaen. Pyrkimys estää sikojen ja villisikojen kontaktit.
- Tartuntatilanteen seuranta, näytteiden tutkiminen
- Metsästyksen liittyvät toimet: villisikojen metsästyksen tehostus
- Matkustajien, metsästäjien, liikenneyrittäjien, elintarvikkeiden tuojien ja muiden tahojen informointi tartuntariskistä ja tuontirajoituksista
- Yhteistyössä elinkeinon ja alan toimijoiden kanssa

Tiedotus afrikkalaisesta sikarutosta

- ASF-nettisivut eri kohderyhmille
- Tiedotteet ja ohjeet
- Koulutus
- ASF-esitteet matkailijoille. Jakelu liikennevälineissä: VR, bussit
- Tiedotus raja-asevilla ja satamissa
- Tulossa tiedotusta Helsinki-Vantaan lentokentälle
- Tulossa pääteiden levähdyspaikoille tiedotuskylttejä, erityisesti kohteena raskas liikenne
- Youtube-videot ja viestintäkampanja

Infovideot Youtubessa

- www.ruokavirasto.fi/asf/videot
- Youtube/Ruokavirasto
- Alkaa mediakampanja
- Tuotettu yhteistyössä Suomen Sikayrittäjät ry:n kanssa

Huomioita sikatuottajille sikalan tautisuojauksesta:

Huomioita metsästäjille afrikkalaisesta sikarutosta:

Huomioita sikatuottajille ASF-tautiepäilystä:

Huomioita eläinlääkäreille afrikkalaisesta sikarutosta:

Huomioita matkailijoille afrikkalaisesta sikarutosta:

Huomioita luonnossa liikkujille afrikkalaisesta sikarutosta:

Kuolleena löydetyt villisiat tulee tutkia ASF:n varalta

- Tavoitteena **mahdollisen tartunnan varhainen havaitseminen** - ilmoita viipymättä kuolleena löydetyistä, sairaista tai kolarivillisioista kunnaneläinlääkärille.
- Itsestään kuolleiden villisikojen tutkiminen erittäin tehokas keino seurata ASF:n mahdollista leviämistä
- Palkkio ilmoittamisesta 100€.
- Palkkion saamisen edellytys on palkkiolomakkeen toimittaminen Ruokavirastoon

Metsästetyistä villisioista näytteet ASF-tutkimukseen

- Lähetä näyte kaatamastasi villisiasta Ruokavirastoon. Palkkio näytteiden lähettämisestä 40/100€. (uros/naaras)
- Näytteeksi munuainen, perna ja verta (verinäyte ei pakollinen). Naarailta lisäksi pala kohtua.
- Kuvallinen ohje näytteenottoon ja lomakkeet: ruokavirasto.fi
- Näytteenottovälineitä voi tilata: tilaukset@ruokavirasto.fi
- Täytä **lähetelomake ja palkkiolomake**. Palkkion saamisen edellytys on palkkiolomakkeen toimittaminen Ruokavirastoon.

Suosituksia ja ohjeita villisikojen metsästyksen ja houkutteluun

- Ei ruokita villisikoja
- Jos metsästystarkoituksessa houkutellaan villisikoja rehulla, käytetään vain kotimaisia rehuja.
- Ei jätetä ruokajätettä luontoon

Ohjeita metsästysmatkailuun

- Suositus: ei tehdä villisikojen metsästysmatkoja ASF-tartuntamaihin.
- Jos käydään villisikajahdissa ulkomailla, huolehdittava vaatteiden, välineiden, koiran, auton yms. puhdistuksesta ja desinfioinnista matkan jälkeen.
- Jos on oltu ASF-tartunta-alueilla ulkomailla, ei pidä käydä sikatiloilla eikä osallistua villisian metsästyksen Suomessa ennen kuin paluusta Suomeen on kulunut **48 tuntia**. Tänä aikana vältettävä myös riistaruoinnan rehun ja petohaaskan käsittelyä, täydennystä ja ruokintapaikalla käymistä.
- Villisianlihan, –tuotteiden ja trofeiden tuonnissa on tuontirajoituksia, lisätietoja Ruokavirasto.fi -sivuilta. EU-maat/ kolmasmaat. Saaliiksi saatujen villisikojen tuonti ei sallittua ASF-tartuntamaista.
- Jos ulkomaalaisia vieraita osallistuu Suomessa tapahtuvaan metsästyksen, varataan heille varusteet Suomesta

Villisikanäytteet ASF:n varalta 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018	
yhteensä	138	171	366	527	715	1917

- Kaikki näytteet olleet negatiivisia ASF, CSF ja AD:n varalta.

Villisikanäytteet ASF:n varalta 2018, alueittain

- Villisikanäytteet ELY-keskusalueittain
- Yhteensä 715 kpl
- Kaakkois-Suomi ja siellä Lappeenranta, Parikkala ja Rautjärvi: eniten näytteitä
- 694 metsästettyä villisikaa ja 21 kuolleenä löydettyä
- Itsestään kuolleita 15, kolarieläimiä 6

Ahvenanmaa	1
E-Pohjanmaa	4
Etelä-Savo	14
Häme	16
Kaakkois-Suomi	476
Kainuu	4
Keski-Suomi	1
Pirkanmaa	28
Pohjanmaa	8
Pohjois-Karjala	29
Pohjois-Savo	5
P-Pohjanmaa	3
Satakunta	9
Uusimaa	100
Varsinais-Suomi	17
Yhteensä	715

Infovideo metsästäjille

Huomioita metsästäjille afrikkalaisesta sikarutosta:

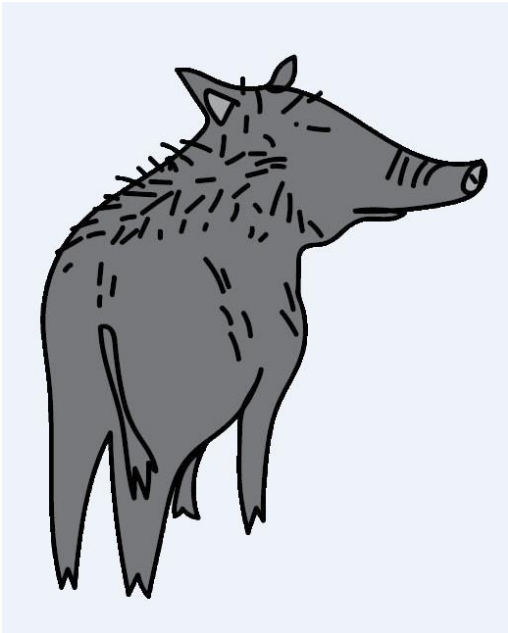

<https://www.youtube.com/watch?v=9MMbDfvxDjw>

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Pidetään afrikkalainen sikarutto poissa Suomesta!

Leena Oivanen

leena.oivanen@ruokavirasto.fi

www.ruokavirasto.fi/asf

